

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemerologivm Ecclesiastio-Rubricisticum Novum

Halden, Johann Baptist

Brixinæ, 1717

§. I. De Officio Defunctorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39937

inter Candelabra, ut ibi, esse collocandam, & quidem cum imagine Crucifixi in eâ, ipsâque Candelabra cum sua Imagine superantem. 2. Sacras reliquias hinc inde vel inter candelabra, vel in gradu superiori

exponi solitas, ita esse collocandas, ut nunquam supra locum SS. Sacramenti, præsertim, si exponatur Populo pro Oratione publica, ponantur, citans Cærem. Ep. l. 1. c. 12.

TITULUS. X.

De Officio, & Missis Defunctorum.

TAm de Officio, quàm de Missis Defunctorum erudita suo more tradit Gavantus (de *Istis* quidem *To. 1. Thesaur. Sac. Rit. P. 1. Tit. 5. & 15.* præcipue verò *P. 4. Tit. 18.* De *Idem* *2. f. 9. c. 2.*) Ex quibus ea, quæ practica sunt, hic ego in compendio referam. Sit igitur

§. I.

De Officio Defunctorum.

TAmetsi juxta Bullam Pij V. (hoc annò 1712. die 22. Maij à Clemente XI. in Sanctorum Catalogum relati) non detur amplius (excepta Commemoratione Omnium Fidelium Defunctorum) stricta Obligatio recitandi hoc Officium, saltem universaliter, ac quantum est, ex vi Præcepti Ecclesiæ; juxta Rubricam tamen propriam huic Officio præfixam dicendum hoc omnino est in *Choro* ab ijs, qui ad

hunc Obligantur, extra *Tempus Paschale, Adventum, ac Quadragesimam, primâ* cujusque Mensis *die* non impedita Festò, aut Officiò 9. Lectionum; alioquin aliâ sequenti die ejusmodi Festò vel Officiò 9. Lectionum non impedita; in *Adventu, & Quadragesima* verò omni & solâ *Feriâ secundâ* cujuslibet Hebdomadæ similiter non impedita, præterquam in majori Hebdomadâ, & Vigiliâ Nativit. Domini, si hæc cadat in *Ferriam II.* ut postea dicitur.

Quòd si omnes dies Mensis (extra *Quadragesimam, Adventum & Tempus Paschale*) usque ad diem ultimam alicujus mensis exclusive, aliquando sint impediti Officijs 9. Lectionum, adeoque sola dies ultima mensis sit libera ab Officiò 9. Lectionum, adhuc dici die illa in *Choro* debet cum pridianis *Vesperis Officium Defunctorum*, quantumvis die mox subsequente, Officiò 9. Lectionum non impedita, sit ite-

][L 12][

rum

rum id recitandum pro mense subsequente. Modum autem id recitandi in Choro in ejusmodi Ferijs tam quoad *Vesperas*, quàm *Matutinum*, & *Laudes* vide supra P. II. die 9. & 10. Novembr.

Intra *Adventum*, & *Quadragesimam* nulla habetur ratio *Mensis*: quamobrem si in *Adventu*, & *Quadragesima* Officium *Defunctorum* non queat Mense *Decembri*, aut *Martio* dici in *Ferijs secundis* (uti contingit respectu *Adventus*, quando *Dominica I. Adventus* occurrit die 25. Novembris; respectu autem *Quadragesimæ*, quando *Feria IV. Cinerum* occurrit die 28. Februarij) eo in casu, non est id recitandum in alijs *Ferijs*, ut rectè contra Castaldum probat Gav. To 2. l. 9. c. 2. n. 12. &c.

Tempore autem totò *Paschali* nec ratione *Mensis*, nec ratione *Feriae II.* dicitur in Choro Officium *Defunctorum*.

Occurrente quoque *Vigiliâ Nativitatis Domini* in *Feria II.* Hebdomadæ *quarta* *Adventus* non est recitandum in Choro Officium *Defunctorum*, nec etiam pridie illius *Vigiliæ* recitandæ sunt *Vespera* illius Officij, uti rursus contra Castaldum demonstrat Gav. l. c. n. 14.

Ad *Horam*, quâ recitandum est diebus non impeditis hoc Officium, quod attinet, juxta *Rubricam* ei præfixam in Choro dicendum est post Officium *diei*, id est, *Vesperæ*

post *Vesperas*, & *Matutinum* post *Laudes diei* (nisi alia sit consuetudo *Ecclesiarum*) dictò *Benedicimus Domino*, & omisso *Versu: Exultet anima &c.*; extra Chorum vero dicitur hoc Officium pro opportunitate *Temporis*.

Non habet *Vesperas* hoc Officium, sed tantum *primam*, unde ejus *Vesperæ* in Choro semper recitandæ sunt pridie diei non impeditæ Officiò 9. *Lectio* quoque post *Vesperas diei* presentis, etiam si ista sit *duplices*, vel etiam *Festiva de precepto*, uti *Sac. Rit. Congregat. die 25. Maji 1603.* et *Arnaud. Epitom. Tr. 2. in append. lit. Tit. 2. definit.* Quòd si *Matutinum* fortè presente corpore manè dicatur, eo casu omittende sunt *Vesperæ*; quia *Matutinum* Tempus non est *Tempus primam Vesperarum*. Gav. l. c. n. 6.

Tamen juxta *Ceremonialem Episcoporum. l. 2.* *Episcopis* conceditur ut in die *Festo Omnium Sanctorum* non modo *Vesperas*, sed etiam *Matutinum* & *Laudes* Officij *Defunctorum* possint post *Completerium diei* presentis die *Commemorationis Omnium Fidelium Defunctorum* in suis *Ecclesijs* cum suo Choro recitare (ut sequenti scilicet manè sint liberiores ad *Missam* pro *Defunctis* solenniter celebrandam) alijs autem *Sac. Rit. Congregatio* de anno 1607. die 1. *Septembris* id facere prohibuerit, ut

bens, et *Laudes*, & *Matutinum* Officij Defunctorum recitent ipsa die *Commemorationis*, non autem *pridie*, uti videre est apud Gav. l. c. n. 16. Prohibitione tamen hac non obstante, subjungit hic idem Auctor numero mox subsequente, *Consuetudinem* illam Regularium recitandi *Matutinum* Defunctorum *Vesperis* post *Completorium* pro die sequente non videri improbandam, si de Officio *ex vi Regule* agatur; neque etiam *ex vi Rubricarum*, utpote in quibus dicatur: *Nisi alia sit consuetudo Ecclesiarum*. Quod ipsum proin censet Bauldry P. 4. c. 18. n. 12. de consuetudine quarumdam quoque aliarum Ecclesiarum; ad quod nec illa pugnet contra *Rubricas Breviar.* Vide dicta superius ad diem 1. & 2. Decembr. simulque AA. ibi citatos.

Tamen si pro adimplenda *Volumtate Testatorum* concedatur, ut, quod ejusmodi *Obligationi* satisfiat, etiam in *Festis 9. Lctionum* dicatur in *Choro* *Officium Defunctorum* (dummodo separatim dicatur ab *Officio laici*) etiam si sint *Festa de Præcepto*, sive *sovi*, uti constat ex *Decreto Sac. Rit. Congregat.* de anno 1628. 12. Jun. apud *Arnaudum & Gav.* non tamen id permittendum in *Festis 1. & 2. Classis*; neque in *ultimo Triaduo majoris Hebdomadae*. Gav. l. c. n. 20. & *Arnaud.* n. 19. qui addunt, si accidat alicubi, ut sit *necessitas hujus-*

modi *Obligationes ex causa rationabili* reducendi, aut commutandi, vel eas moderandi, sive ad *Tempus*, sive in *perpetuum*, declarasse *Sacram Tridentin. Concil. Congregationem Sess. 25. c. 4.* posse *Episcopos* in *Synodo*, & *Regularium Superiores* in *Capitulis Generalibus* circa hæc *Officia* decernere quid quid magis expedire judicaverint, ea commutando in *Missas &c.* si ante *Concilium* ea fuerint *imposita*; non autem post, ut patet ex *Decr. de celebrat. Missarum* edito sub *Ur-bano VIII. 1625.* cujus *summa* extat apud *Gav. Manual. Episcopor. P. 2. fol. 219. & seqq.*

Ad *Modum* dicendi *Officium Defunctorum* quod spectat, ad *Vesperas* absolute incipitur ab *Antiphona: Placebo Domino &c.* quæ, uti & reliquæ omnes ante & post *Psalms* ac *Cantica*, tam in *Vesperis*, quam in *reliquo Officio*, integræ dicuntur, quando *Officium* dicitur *Ritu duplici*, uti in *Commemoratione omnium Fidelium Defunctorum*, & *die Depositionis Defuncti &c.*

In *fine* omnium *Psalmoreum*, & *Canticorum* (puta *Magnificat: Ego Dixi: & Benedictus*) loco *Gloria Patri &c.* dicitur *Versus: Requiem æternam dona eis Domine &c.* qui dividitur in *fine* *Psalmoreum*, ac *Canticorum*, uti & in *Precibus*, tam in *Vesperis*, quam in *Matutino*, & *Laudibus*, esto non dividatur in *Responsorijs:*

foris : quando autem dicitur ad Psalmos, & ad Canticum *Magnificat*, atque ad *Benedictus*, dicitur in eo : *Dona eis Domine* in plurali non autem *ei* in singulari, etiam tunc quando tantum pro uno dicitur Officium. Gav.

Psalmus *Lauda anima mea &c.*, & Psalmus *De profundis &c.* (quorum prior extat in fine *Vesperarum*, posterior autem in fine *Laudum*) non dicuntur, sed omittuntur in die *Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum*, uti & in *Depositione Defuncti*, si tres Nocturni dicantur, & quotiescunque Officium Defunctorum fit duplex : dicitur tamen nihilominus etiam tunc *Pater Noster*, & Versus : *A porta inferi &c.* ac Reliqua, ut aliàs in fine, cum competente Oratione, cui subjungitur Versus : *Requiem aeternam*, & Versus : *Requiescant in pace &c.*

Versus, qui dicuntur post Psalmum *Lauda anima mea &c.*, ac *De profundis*, si pro uno tantum fit Officium, dicuntur in Numero singulari, sicut & Oratione sequens : reliqua verò in toto Officio non mutantur, neque etiam Versus post Orationem. In die tamen *Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum*, & quando dicitur in fine solummodo Oratione : *Fidelium*, terminatur ista per Verba : *qui vivis, & regnas cum DEO Patre, in unitate &c.* ut ibi.

Si autem ea Oratione cum dua-

bus præcedentibus Orationibus negatur, tunc Oratione *Fidelium* breviter habet conclusionem, & Communem tribus, quæ dirigitur ad DEUM Conditorum & Redemptorem, diversam à conclusione illi, quæ habetur in *Missæ*, Majoribus tantum volentibus, qui diversimodam (sicut supra citatus Gavantus) conclusionem Orationum assignaverit in *Missali*, *Breviario*, & *Rituale Romano*, ob Rationes ab eodem ibi n. 2. adductas.

In fine *Vesperarum*, & *Laudum* dicuntur preces semper flexis genibus, etiam quando omittuntur illi : *Lauda anima mea &c.*, ac *De profundis &c.* idque etiam *Tempore Scholæ*.

Episcopis tamen l. 2. *Constitutional. Episcoporum* c. 10. præscribitur, eas stantes dicant, quod cum pro eorum Dignitate præscribitur, non debet esse Commune reliquo Clero, ut notat Gav.

In *Vesperis*, & *Laudibus* tantum Verba : *Pater noster*, quam Verba : *Et ne nos in ducas in temptationem &c.* dicuntur alta voce, reliqua autem secretò. Gav. n. 2.

Versus : *Requiescant in pace* dicitur in fine Officij omnibus fidei gentibus tam in *Vesperis*, quam *Laudibus* hujus Officij, nisi alia sit consuetudo. Id. l. c. n. 4.

Regulariter non præmittitur Oratione Dominica secretò, nequa-

aliquid aliud, etiam tunc, quando *Vespera*, aut *Matutinum Defunctorum* dicuntur separatim ab *Horis Canonicis*, sive extra *Chorum*, sive in *Choro*. *Arnaud. supra cit. ex Gav. n. 5.*

Si *Matutinum* Officij Defunctorum aliquando dividatur à *Laudibus*, eo in casu in fine *Matutini* dicendæ sunt preces (attamen sine *Psalmo*) ut in *Vesperis*, cum *Oratione*, vel *Orationibus*, competentibus saltem in *Choro*, ut sic congruo fine id terminetur.

Ad *Matutinum* (quod ab *Almno* *Vigiliæ* nuncupatur) dicitur *Invitatorium*: *Regem cui omnia videntur &c.* cum *Psalmo Venite exultemus Domino &c.* solummodo in die *Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum*, & in die *obitus*, seu *Depositionis Defuncti* (etiamsi unum tantum dicatur *Nocturnum*, ut habetur in *Rituale Romano*) item in die *Tertio*, *Septimo*, & *Trigesimo Depositionis*, nec non in die hujus *anniversario*, ac denique, regulariter loquendo, quotiescunque dicuntur *tres Nocturni* hujus Officij; eò quòd (ut notat hic apud *Gavantum Durandum*) ad *solennius Officium*, quale est, cum dicuntur 3. *Nocturni*, invitandi sunt *plures*; at verò per annum non dicitur *Invitatorium*, sed omittitur; quia in hoc Officio, *Exequias CHRISTI*, in *Parasceve* fieri solitas, imitatur, quò *Tempore*, pariter omittitur *Invitatorium* in Officio, ut rursus no-

rat *Durandus*, & cum eo *Walafri- dus*, & *Alcuinus*, quorum *Prior ait*: *Inchoationes*, & *Expletiones* hujus Officij non fieri ut in *Horis Canonicis*, ad denotandam scilicet *Tristitiam*; posterior verò, *simili*, inquit, modò *celebramus hæc Officia* (nempe *Defunctorum*) quò ea celebrantur in *ijs diebus*, quibus *CHRISTUS ad inferna descendit*.

In *Die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum*, & in *die Depositionis*, seu *Obitus Defuncti* (nisi aliud impediatur) nec non in *die Septimo*, *Tertio*, *Trigesimo*, & *Anniversario Depositionis*, dicuntur *tres Nocturni* (in quibus juxta *Alcuinum* ante cit: significantur *Officia illa Nocturnalìa*, que in *morte Domini celebrantur*) & *Antiphonæ* Officij *uplicantur*, hoc est, integræ dicuntur ante & post *Psalmos*, etiamsi fortè ex causa in *die Depositionis*, seu *Obitus* nonnisi unicum diceretur *Nocturnum*, uti expressè monet *Rituale Romanum*, jussu *Pauli V.* editum: alijs verò *Temporibus* dicitur (in *Choro*) tantum unum *Nocturnum* unà cum *Laudibus*, hoc ordine: *Feria II. & V. primum Nocturnum*: *Feria III. & VI. secundum Nocturnum*: *Feria IV. & Sabbato tertium Nocturnum*, ut in *Breviario*, nec *uplicantur Antiphonæ*.

Lectioes (quarum in modò memoratis *serialibus diebus* nonnisi *tres* dicuntur, cum *tribus* tantum *Psal-*

Psalms, seu uno Nocturno, & Laudibus, ad repræsentandam, ut est apud jam pluries cit. Alcuinum, *Triduanam Christi Sepulturam*) leguntur semper sine Absolutione, sine Benedictionibus, & sine Titulo; nec in illarum sine additur: *Tu autem Domine &c.*, aliave conclusio, sicut nec in Triduo mortis CHRISTI, ut rursus observat Durandus.

Post ultimam Lectionem *tertij* Nocturni Responsorium longius *Libera me Domine de morte aeterna &c.* dicitur solummodo in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum, & quodcumque pro Defunctis dicuntur tres Nocturni, seu novem Lectiones, ut ibi.

Antiphona noma: *Sitivit anima mea ad DEUM vivum &c.* ita legenda est, licet in Psalmo dicatur: *ad Deum fontem (non fontem) vivum*, ut rectè sæpe cit. Gav. monet hic n. 2.

Orationes tres, quæ dicuntur diebus ferialibus per annum in hoc Officio, dicuntur sub una conclusione aliò modò, quàm in Missa: in hac enim prima Oratio concluditur, & duæ aliæ per modum Commemorationis adduntur; at verò in Officio Defunctorum Commemorationes non sunt, cum non habeant Antiphonas, & Versus, & ideo unius Orationis rationem habent, ad quam eorum Officium ordinatur, conclu-

diturque tunc Oratio: *Fidelium Clausulâ illâ breviorè: Qui vivit & regnas in secula seculorum.*

§. II.

De Missis de Requiem, seu Defunctorum, quæ solennibus, quæ Non-solennibus, seu privata.

I. **P**rimâ die cujusque mensis, non impedirà Officiò dupli- semiduplici, dicitur (extra Adventum, Quadragesimam, & Tempus Paschale) juxta Rubr. V. Missa. I. Missa Principalis Generaliter pro Defunctis Sacerdotibus, Benefactoribus, & Alijs, uti ea notatur in fine Missæ post Missam de Anniversario Defunctorum, sub Titulo Missæ quædam Defunctorum, cum 3. Orationibus, sine Sequentiâ, ut ibi: si verò illa fuerit *Ferum simplex*, vel *Feria*, quæ propriam habet Missam, quæ censetur etiam esse illa, in qua Officium de Vigilia alicujus Sancti, & suo Lectiones, ac Missa sumantur (de Comuni Sanctorum) vel *Requiem* sit Missa Dominica præcedentis, quæ fuerit impedita, & infra Hebdomadam non occurrat alius dies, in quo resumitur possit; aut denique antequam da sit Missa Dominica sequentis, & illa quando contingit, tunc in *Ecclésiâ Cathedralium & Collegiatis*, dicenda sunt